

Οικοδομώντας την ικανότητα αναγνώρισης μονάδων που επαναλαμβάνονται

Δομή κανονικότητας: ΑΒΓ

Είδος μαθηματικής δράσης: συνέχιση κανονικότητας

Εποπτικό υλικό: χάρτινα φθινοπωρινά φύλλα ίδιου σχήματος σε 3 χρώματα: κόκκινο, πράσινο και κίτρινο.

Στόχος διδακτικής παρέμβασης

Τα παιδιά με την ολοκλήρωση της παρέμβασης να μπορούν να δουν, αναγνωρίσουν δομές, μονάδες που επαναλαμβάνονται και να συνεχίσουν μία κανονικότητα.

Εισαγωγή

Τα παιδιά χωρισμένα σε ομάδες, κάθονται στα τραπέζια όπου υπάρχει το εποπτικό υλικό που είναι ένα μοτίβο με δομή ΑΒΓ, τριών επαναλήψεων. Η επιλογή της στρατηγικής να δράσουν σε ομάδες, έγινε καθότι μέσα από αυτές τα ίδια θα συζητήσουν, θα ανταλλάξουν σκέψεις και ιδέες και έτσι χτίζοντας το ένα στις ιδέες των άλλων θα επιτευχθεί η συν-οικοδόμηση της γνώσης μέσω της σκαλωσιάς. Έπειτα αφού οι ομάδες είναι καθισμένες και έχουν μπροστά τους το υλικό, θα τραβήξω το ενδιαφέρον τους εισάγοντας το παρακάτω σενάριο: «Που λέτε παιδιά, έχω ένα πρόβλημα και αναρωτιέμαι αν μπορείτε να με βοηθήσετε. Η αδελφή μου προσπαθούσε να συνεχίσει αυτό το σχέδιο, αλλά τίποτα... Έτσι λοιπόν της λέω, μην μου απογοητεύεσαι! Θα το πάω στα παιδιά, να βρουν τον τρόπο! Μπορείτε να συνεχίσετε αυτό το μεγάλο μοτίβο;». Πέρα από την κανονικότητα των τριών επαναλήψεων θα έχω σε κάθε τραπέζι υλικό για να συνεχίσουν άλλες δύο επαναλήψεις.

Κυρίως μέρος

Στο σημείο αυτό, αφήνω τα παιδιά να δράσουν μόνα τους, με τις ομάδες, χωρίς να επεμβαίνω. Τα αφήνω να συζητήσουν μεταξύ τους, ενώ εγώ την ώρα εκείνη περνάω πάνω από κάθε ομάδα, για να παρατηρώ. Σύμφωνα με το Πρόγραμμα Σπουδών Νηπιαγωγείου, 2014, ο/η εκπαιδευτικός πρέπει να ενθαρρύνει τα παιδιά μέσα από ανοιχτές ερωτήσεις να επιλύσουν μόνα τους διάφορα προβλήματα, προκειμένου να υπάρξει συν-οικοδόμηση της γνώσης. Για τον λόγο αυτό, ο ρόλος μου θα είναι ενθαρρυντικός, υποστηρικτικός. Συγκεκριμένα, μόνο στην περίπτωση που με ρωτήσουν τί να κάνουν, σε τυχόν μπλοκαρίσματα, μέσα από ανοιχτές ερωτήσεις θα τα βοηθάω να σκεφτούν διαφορετικά, να αναθεωρήσουν, να συζητήσουν με την ομάδα και να προχωρήσουν βρίσκοντας μόνα τους τη λύση. Συγκεκριμένα, δεν θα δώσω καμία απάντηση ή λύση, αλλά αυτό που θα κάνω, είναι να το γυρίσω πάλι πάνω τους κάνοντας ερωτήσεις ανοιχτού τύπου «Τί λέει η υπόλοιπη ομάδα για αυτό; Πώς σας φαίνεται

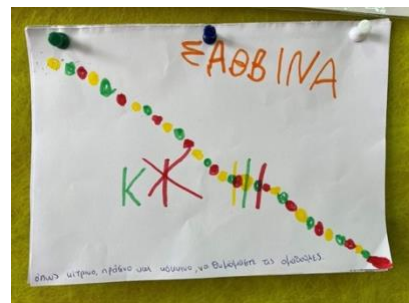
παιδιά αυτή η σκέψη/ κίνηση και γιατί;», ακόμα αν ερωτηθώ για το αν κάνουν κάτι σωστά, πέρα από τις παραπάνω ερωτήσεις μπορώ να τους πω «δοκίμασε το και δείτε με την ομάδα άμα είναι» με τον τρόπο αυτό θα τα παρακινήσω να συζητήσουν και θα δημιουργηθεί η σκαλωσιά, μέσω της οποίας τα παιδιά θα οικοδομήσουν, σε μεταξύ τους συνεργασία και μέσω του διαλόγου και τον καταγιισμό ιδεών. Επομένως, οι στρατηγικές που θα χρησιμοποιηθούν είναι η διατύπωση ανοιχτών ερωτήσεων, η επίλυση προβλήματος, η δημιουργία ομάδων και η σκαλωσιά.

Κλείσιμο

Αφού ολοκληρώσουν οι ομάδες την κανονικότητα τους θα πω στα παιδιά: «Για να δούμε, ποια ομάδα θα μας πει τι έκανε;». Θα επιλέξω μία τυχαία, και θα συνεχίσω λέγοντας «Πάμε όλοι στο τραπέζι τους να δούμε! Προσοχή όμως! Οι υπόλοιποι θα γίνουμε ελεγκτές τώρα! Κοιτάζουμε και ελέγχουμε! Θα μας λένε οι ομάδες τι κάνανε και εμείς θα το ελέγχουμε και θα το διορθώνουμε τη στιγμή που το βλέπουμε! Επίσης, άμα δείτε κάποιο λάθος που κάνατε και σεις, μπορείτε να πηγαίνετε εκείνη την ώρα, πίσω στα τραπέζια σας και να το διορθώνεται.». Μέσω αυτού του τρόπου θα δημιουργηθεί στην τάξη συζήτηση και ανταλλαγή σκέψεων καθώς έτσι χτίζεται το νοήματα και υπάρχει συν-οικοδόμηση. Στο σημείο αυτό θα ξεκινήσω να κάνω ανοιχτές ερωτήσεις, προκειμένου να δημιουργηθεί μαθηματικός διάλογος και τοπική γενίκευση μέσα από κατάλληλες ερωτήσεις (Παπαδοπούλου, 2017). Όταν απαντούν, προκειμένου να ενθαρρύνω τα παιδιά να αναπτύξουν διάλογο και να ανταλλάξουν απόψεις και ιδέες θα ρωτήσω: «Οι άλλες ομάδες τι λέτε για αυτό;». Η διαδικασία αυτή θα επαναληφθεί με όλες τις ομάδες και έπειτα αφού παρουσιάσουν όλες προκειμένου να γίνει επισημοποίηση της γνώσης, θα κατονομάσω το σωστό στα παιδιά. Έπειτα, θα περάσουμε στη γωνιά της παρεαούλας, χωρίς κάποιο υλικό μαζί μας, προκειμένου να περάσουν στη γενικότερη γενίκευση (Παπαδοπούλου, 2017) και στο συμπέρασμα. Την ώρα που τα παιδιά θα απαντάνε θα σημειώνω τις απαντήσεις τους. Στο τέλος, θα διαβάσω στα παιδιά τα συμπεράσματα που είπαν και θα ρωτήσω «Ποιος/ποιοι θέλει/θέλουν να ζωγραφίσει/σουν τα συμπεράσματα που είπατε για να τα θυμόμαστε;». Αφού τα ολοκληρώσουν θα τα κρεμάσουμε σε μια γωνιά που θα ονομάσουμε «γωνιά συμπερασμάτων» έτσι ώστε να μπορούν τα παιδιά να ξεφυλλίζουν τα καρφίτσωμένα συμπεράσματα και να θυμούνται σε τι κατέληξαν. Στο σημείο αυτό εισάγω τη σημειωτική δράση, η οποία είναι εξίσου σημαντική, καθώς το παιδί οπτικοποιεί τη σκέψη του.

Εικόνα 1. Τα παιδιά δρουν ως ελεγκτές

Εικόνα 2. Συμπέρασμα που κατέληξαν τα παιδιά: Όπως κίτρινο, πράσινο και κόκκινο, να θυμόμαστε τις ομαδούλες

Βιβλιογραφία

Παπαδοπούλου, Ε (2017). Διδακτικές παρεμβάσεις για μαθηματική γενίκευση σε παιδιά ηλικίας 5-7 χρόνων (Διδακτορική διατριβή, Α.Π.Θ.).